

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z powództwa K. S.  
przeciwko P. sp. z o.o. w G.  
o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 15 stycznia 2025 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży  
z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt III Pa 53/23,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

ł.n

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2023 r., IV P 108/20, Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łomży Goniądzu w sprawie o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie oddalił powództwo i zasądził od powódki K.S. na rzecz pozwanej B. sp. z o.o. z/s w G. kwotę 855 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łomży wyrokiem z dnia 24 listopada 2023 r., III Pa 53/23 oddalił apelację powódki.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie:  
1. art. 6 k.c.; 2. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 254 § 1 k.p.c. w zw. z art 233 § 1 k.p.c. w

zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; 3. art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.; 4. art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. a także w zw. z art. 382 k.p.c., w zw. z art. 381 k.p.c. i w zw. z art. 386 § 1 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła występowaniem zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości, potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących poważne rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej.

Powódka wskazała, że rozstrzygnięcia wymagają zagadnienia:

1. Czy złożenie przez pracownika - powoda kopii dokumentacji związanej ze świadczeniem pracy (harmonogram czasu pracy podpisywany w każdym dniu przez pracowników), którą w oryginale dysponuje wyłącznie pracodawca, przerzuca na pracodawcę - pozwanego ciężar dowodu (art. 6 k.c.) w zakresie ustalenia rzeczywiście przepracowanych godzin pracy?

2. Czy pracodawca - pozwany ponosi negatywne konsekwencje procesowe związane z przerzuceniem ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) za niezłożenie dokumentacji potwierdzającej rzeczywiście przepracowane godziny przez pracownika?

3. Czy złożone przez pracownika, jako dowód w procesie przeciwko pracodawcy, kopie codziennie wypełnianych harmonogramów czasu pracy, mogą stanowić skuteczny dowód w oparciu o art. 233 § 1 k.p.c. stanowiący podstawę orzeczenia, w szczególności gdy sąd ma wiedzę, iż powód nie dysponuje oryginałem dokumentu, ale jednocześnie przedstawia sądowi miejsce położenia dokumentów (u pracodawcy), czemu pozwany - pracodawca nie zaprzecza ale też swoją bierną postawą nie dostarcza oryginałów?

W ocenie skarżącej oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z twierdzenia Sądu, że powódka nie podolała ciężarowi udowodnienia faktów, na które się powołuje (w tym przypadku przepracowanych godzin nadliczbowych). Tymczasem, zdaniem strony powodowej, sam fakt złożenia dokumentacji (kopii - gdyż oryginały były w posiadaniu pracodawcy który rzekomo dostarczał listy do biura księgowego) spowodował już przerzucenie ciężaru dowodu na pracodawcę. Zdaniem strony powodowej brak dokumentacji, wynikający z zaniedbania jej

prowadzenia w sposób rzetelny przez pracodawcę powoduje zmianę wynikającego z art. 6 k.c. rozkładu ciężaru dowodów, przerzucając go na osobę zaprzeczającą faktom, z których strona powodowa wywodzi skutki pozwu.

Sądy obydwu instancji, nieprawidłowo wywiodły także, iż złożone kopie dokumentów nie mogą zostać ocenione pod kątem wiarygodności.

Mając na uwadze powyższe skarżąca wniosła o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania oraz o przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Łomży, prawomocnie zakończonej wyrokiem z dnia 29 grudnia 2023 r., III Pa 54/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Strona wnosząca skargę kasacyjną, zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne tego środka prawnego, powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zaś wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać

argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego konieczne jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 Nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto, istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK

400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114).

Ustosunkowując się natomiast do przywołanej przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego przesłanka ta wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398<sup>4</sup> k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 Nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Przy czym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Skarżący musi więc wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały one lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z dnia 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2006 r., I CSK

63/05, LEX nr 179971; z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436) oraz wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy i przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone. A zatem, skoro uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odwołujące się do przyczyny określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., powinno koncentrować się na wykazaniu "oczywistości" zasadności skargi, to nie może sprowadzać się do odwołania się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych bądź też do ich powtórzenia choćby nawet w zmodyfikowanej formie, ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, LEX nr 2500419).

Skarżąca nie zdołała wykazać tak rozumianych przesłanek przedsądu.

Po pierwsze należy uznać, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania obarczony jest błędem konstrukcyjnym. Skarżąca łączy bowiem przesłanki skargi kasacyjnej wskazane w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1, 4 k.p.c., a także (choć tego nie uzasadnia) z przesłanką określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. Tymczasem Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że to co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu. Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dyskwalifikuje jego zasadność już na samym wstępie (zob. postanowienie SN z 24 czerwca 2021 r., III CSK 77/21, LEX nr 3190957).

Po drugie zagadnienia prawne powoływane przez skarżącą były już przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego i nie zachodzi potrzeba zmiany przyjętego poglądu.

Sąd Najwyższy wyjaśniał już bowiem, że wyrażonej w art. 6 k.c. reguły rozkładu ciężaru dowodu nie można rozumieć w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, obowiązek dowodzenia wszelkich faktów o

zasadniczym dla rozstrzygnięcia sporu znaczeniu spoczywa na stronie powodowej. Jeżeli jedna ze stron wykazała wystąpienie faktów przemawiających za słusnością dochodzonego roszczenia, wówczas to drugą stronę procesu obarcza ciężar udowodnienia ekscepcji i okoliczności uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa. Materialnoprawną zasadę rozkładu ciężaru dowodu z art. 6 k.c. uzupełniają reguły procesowe, w szczególności art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. nakazujące stronom przejawiać aktywność w celu wykazania wszystkich istotnych okoliczności i faktów, z których wywodzą skutki prawne, w szczególności wskazywać dowody. Niedochowanie powyższych obowiązków skutkuje ryzykiem przegrania procesu przez stronę, którą obciążał ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyroki SN: z dnia 19 grudnia 2013 r., II PK 70/13, LEX nr 1424850 i z dnia 24 października 2018 r., II PK 188/17, LEX nr 2573404).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[I.T.]

[a.ł.]